

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 21 Iunie, 1891.

Intre multele preteceste, sub cari Rusia în orient s'a amestecat în afacerile statelor autonome, a fost și momentul religionariu și era o vreme, când totă lumea voia se credea, că numai durerea pentru creștinii din răsărit a pus în mișcare armata rusă în anul 1877, numai jela de durerile creștinilor ortodocși, numai devotamentul către sânta cruce a muat inima țarului, când a trecut Prutul, și a călcat pământul României, spre a trece cu ostirile în Bulgaria.

Cumcă convingerea religionară este un motor principal în cursul de dezvoltare al popórelor, despre acesta ași nime nu mai discută, și cumcă această convingere în timpurile trecute a coplesit considerațiunile politice, despre această destul de evident ne vorbesce istoria popórelor.

În orient cu deosebire convingerea religioasă s'a manifestat mai pronunțat, și aședemintele bisericei orientale au legat strins la olaltă pre cei de o rasă și de multeori legătura acesta a fost așa de puternică, încât cra de ajuns, ca cineva să păsască în numele religiunii, ca să adune în jurul seu pre bărbății cei mai resboinici.

Din conștiința religioasă de multeori s'au făurit arme puternice pentru apăsarea popórelor de altă rasă. Și tocmai în orient aflăm exemple evidente, că chiar și omogenitatea în confesiune pôte făuri arme pentru apăsarea celor de o lege.

O au esperiat acesta cu deosebire românii de prin tóte țerile, până aprópe în zilele noastre.

O au esperiat românii din România liberă până mai eri alaltăeri sub domnia lui Cuza, o am esperiat noi aicia sub domnia bisericei sârbesci, și cu durere trebuie se constatăm, că o mai esperiază încă românii din Bucovina.

Cei mai puțin favorizați în punctul acesta sunt românii din Macedonia, cărora clerul grecesc până acuma nici atăta nu le-a conces, ca ei se audă sluşba bisericească în limba lor, și să se mângăe cel puțin în biserică prin preoți din sângele lor.

În punctul intoleranței religioase grecii și ași stau pe un povârniș tare periculos, și nu odată am auzit plângerii despre purtarea rușinosă a lor față cu coreligionarii lor de altă limbă, cu deosebire față cu coreligionarii lor bulgari și români.

În timpul din urmă guvernele din Sofia și București au intervenit la guvernul turcesc pentru alinarea durerilor credincioșilor bulgari și români din Macedonia, și bulgarilor le-a succes să câștige multe

favoruri pentru credincioșii bulgari, și între cele mai mari favoruri se numără de bună sémă câștigarea de trei episcopi bulgari.

Scirile mai prospete ne vestesc lucruri, cari trebuie se umple de bucurie inima fie cărui român. Să scrie adecă, că la intrevinerea guvernului din București Pórtă otomană a dat dreptul românilor din Macedonia să pótă sêvêrși sânta liturgie în limba lor maternă, un lucru, care acei români l'au pretins totdeuna, dar care din partea clerului grecesc nu li s'a permis nici odată.

Înregistrăm această sciure cu rezervă, și dorim ca ea să se și realizeze. Prin această s'ar pune în practică în biserică orientală acel principiu salutar, ca fie-care popor în limba sa se laude pre Dumnezeu, s'ar pune baza la dezvoltarea de biserică naționale în orient, după canonul 34 apostolesc, pe care se baséză îndreptățirea de existență a tuturor bisericilor ortodoxe orientale.

Fanatismul, cu care grecii mai țin la hegemonie în biserică, fanatismul, cu care au combătut și combat ei încă nisuințele coreligionarilor lor de a se manifesta după naționalitate în biserică, acest fanatism al grecilor nu se pôte justifica cu nimica în biserică, întocmai după cum nu se pôte justifica procederea comunelor bisericești din Brașov și Budapesta față cu credincioșii români, pe cari cu ajutorul curentului dela noi i-a scos din comuniunea de până acuma, și i-au isgonit din drepturile avute fără nici o considerare la dreptate, ecuitate și la simțul creștinesc.

Dacă pórtă otomană, pătrunsă de dreptatea cauzei românilor sei supuși, va face și pentru ei dreptate, și le va garanta libertatea religionară, scoțându-i de sub tirănia clerului grecesc, prin această ea va face un act de dreptate în ochii Europei, în ochii credincioșilor români orientali, în ochii guvernului din regatul România, și credincioșilor sei supuși le va arăta, că în Turcia nu li e periclitată nici credința, nici limba. Prin această le va câștiga iubirea și alipiirea, care e stélpul cel mai puternic al unui stat.

Revista politică.

În casa deputaților din Budapesta, Adam Horváth a adresat o interpelare ministrului președinte, întrebându-l, că este óre adevărat, că guvernul s'a lăsat în pertractări cu sașii ca naționalitate și că a încheiat un pact în urma căruia câteva persoane oficiale ar fi fost delaturate. Are conștiința ministrul-

președinte și s'a întemplat óre cu scirea lui, că pactul acesta a ajuns la conștiința legislativei prin mijlocirea diariului „Münchn. Allgm. Ztg.”

Ministrul-președinte răspunde, că n'a încheiat cu sașii nici pact secret, nici vre-o învoire publică de aceea nici nu e în pozițiune să presente dietei nisce condițiuni neesistente a unor astfel de legături. Se scie, că diariul „Münchn. Allg. Ztg.” nu e fôia oficiasă a guvernului unguresc, de aceea declină ori ce răspundere privitoare la aceea, ce se publică în diariul amintit și în special aceea ce se referă la sași. Guvernul pretinde și dela acestia, ca și dela toți cetățenii țerii, ascultare de legile statului, respectarea constituțiunei, acesta o pretinde guvernul dela toți cetățenii statului, mai mult nu, dar nu mai puțin o așteptă acesta și dela sași. Camera întrégă primii răspunsul acesta cu aprobări unanime, și interpelatorul însuși se declară mulțumit cu el.

Evenimentul cel mai important în politica externă este reincheerea alianței triple pe șase ani. Tóte foile puterilor centrale comentéză acest eveniment cu viu interes și laudă înțelepciunea monarhilor și a consilierilor lor pentru îngrigirea de dezvoltarea pacinică a popórelor europene. Căci numai alianța puterilor centrale mai e în stare să susțină balanța ecuilibrului european. Foile frantozesce și rusesce încă comentéză acest fapt, se înțelege prezentându-l nefavorabil manșinerii păcii.

Scene din cele mai turbulente cari s'au vedut vr'odată în parlamente, s'au întemplat Sâmbătă în camera italiană. Cu atât mai mult ele fac obiectul comentariilor întregii prese europene, cu cât s'a produs asupra unor chestiuni de importanță generală.

Șefii radicalilor italieni, dușmani hotărâți ai alipirei Italiei de puterile centrale, interpelase pe guvern asupra politicei esteriore.

Afluența în cameră era enormă.

D. Cavalotti, luând cuvântul, declară, că renunță la dezvoltarea interpelării sale și rógă să se dea cuvântul amicului seu Colaianni, care avea și el anunțată o interpelare asupra politicei interiere.

În acel moment presidentul anunță că i se comunicase o nouă interpelare asupra politicei esteriore de către deputatul din drépta Brin, și de óre ce ea avea același obiect ca și interpelarea dlui Cavalotti, s'ar puté desvolta imediat, dacă ministrul președinte n'ar avea nimic în contră.

D. di Rudini răspunde că, dimpotrivă, ține foarte mult ca această chestiune să se desbată în sfêrșit.

Acastă însă nu era nici decum pe placul radicalilor. După ce ei anunșaseră cu emfășă interpe-

FOIȚA.

Trei nopti.

O convorbire de *Adolph Wilbrandt*, comunicată de *Gilbert Remi*.

(Urmare.)

Dacă ețerna lui politică patriotică îmi cauza uritul, me făcea gelosă, dacă eu adurmeam pe lângă entuziasmul lui febril și serios sau impacientă, în dispusă și iritată îl făcém se simtă acesta — apoi bunule Dómne! nu sunt eu óre tinêră? Am fost de optsprédece ani și acum sunt de douăzeci și unu. Mi adusei éráși aminte de diariul cu imperiul german viitor, în care își învălise atunci declarațiunea lui de amor; diar, petró și bucata de hártie le pás-trasem ca pe nesce odóre; acum de odată me îngroșiam de aceea nópte din cele mai fericite. Da, trebuie să o mărturisesc . . . Dacă atunci m'ăș fi opus acelei beții de fericire 'mi cugetam: dacă un înger ceresc m'ar fi prevenit: Nu te duce acolo nu i face semn! Stringeți numai bine inima, un astfel de prim amor e numai spumă și vis și dispăre! — și dacă asemenea priveghitórei, care deja în Iuliu nu mai cãntă miăș fi cãntat sau plâns și eu acele sentimente de primăvară și în urmă leăș fi uitat acum n'ar ședeaa aci cea mai nefericită femeie cu copilul ei mort! — O da, atunci simțiam ceea ce ai obser-

vat dta odineori că: fericire și nefericire cresce una din cealaltă pentru ca apoi să ne înceingă ca cu un lanț.

— Deodată ușa se deschise și bărbatul meu intră. Perduț în cugetările mele eu n'auđisem, că el vine. Bêtrâna Marie îl așteptase pe ascuns în curte. Prima lovitură infricoșată o îndurase în amuțire, răđimat de părete și acum intrase pe incetul, palid ca și copilul. Până aci o sciub bine, despre césul ce a urmat n'ăș putea spune multe . . . Să făcuse nóptea adâncă, când în fine eu și el ședeam lângă olaltă; câtva timp el zăcuse la picioarele mele și mi dișese cuvinte atât de frumoșe și dulci, încat le mai auđiam încă ca musică și perduță într'o fericire nespūsă surideam. Acum el me ține de mână și amândoi ne uitam la copilul nostru adormit. Câte odată mi se părea, că el dórme numai un somn frumos, dar transfigurat și nobilitat prin un ce neințeles de mine și ca și când ar fi o fericire necuprinsă, infiorător de sublim ce nu se va mai repeta nici odată, a vedé acest copil în perfectiunea și transfigurarea sa. Încă nu vedusem, ca mórtea să facă atât de frumos . . . Dar apoi mi se pare, că seriósa și mica față de ingerăș dișea: Ei bine? Ve veți împăca voi acum érá? Ve va ajuta acum mórtea mea? — I-am șoptit lui Alfred ceva la ureche; nu mai sciube. El făcu din cap și se sărută. Din afară auđiam éráși signalele și sunetile de fluer în cap de nópte sigur, că ele nu încetaseră de loc, numai eu nu le mai auđisem. Bărbatul meu se uita la copil și apoi

trase cu urechia în afară; în fața lui se esprima ceva sêrbătoreșc ce eu nu înțelegeam. El me privi din lături — cu ochii lui negri, dilatați peste mészură în palórea feței sale: mâna lui arată în nópte. Privirea lui părea că mă întrébă ceva, eu nu înțelegeam ce; simțiam, că sufletul mi se stringe prin o putere careia nu'i puteam rezista.

— Ce te cugeti, îl întrebai în fine. Ce voesci.

— Se cugetă un moment; după aceea privindu-me éráși scutură ca și răđimat din cap cu un suris neințeles. Este el óre éráși la Germania lui să ne ajute? — Me adânceam tot mai mult în durerea mea și stam nemșcată. Ce mi era mie lumea? și „részoiul cel mare”? Să me cuget eu la ceialți, pe când eu per? ---

„Așa trecú pe incetul nóptea și în fine se lumina. Și în nóptea acesta n'am durmit . . .

Alfred era neliniscit, ca și când ar fi fost scos din fire prin tonurile ce se audeau dela gară, el se duse la feréstră și privi lung în dimineța dișiei. Deodată me aflam lângă el: Alfred! îți aduci aminte, că deunádi ai diș, că ai merge în részoiu ca voluntar, sau ca „ajutor la nevoie”? El éráși se uită în ochii mei „fără de tine” mă întrébă el. Pociu eu să te las acum singură? Părea că mai voia să dișă ceva, dar tăcu. Bêtrâna Marie intră sfioșă pe ușe, ca să ne întrebe, dacă în fine nu vrem se odichnim.

(Va urma.)

Nr. 178.

[96] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea cu 1 Septembrie n. a. c. a unui post de învățătoriu pentru „Istoria și Geografia” ca studii principale la școala civilă de fete de internat a Asociației unii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, prin această se escrie concurs.

Doritorii de a ocupa postul amintit au să prezinte următoarele documente:

- a) atestat de botez;
b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului (§ 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învățători la școle civile;
c) o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
d) arătarea specialității pentru care sunt pregătiți cu deosebire și
e) fiind limba română limba de propunere, să dovedească, că posed perfect limba română în vorbire și în scriere.

Concurenții, cari vor dovedi aptitudine specială în privința cunoșterii limbii germane, vor avea preferință între cei altfel cu pregătiri egale.

Concurentul, care va fi ales învățătoriu se obligă a propune până la maximum de 30 ore pe săptămână.

Cu postul, ce e a se ocupa, sunt împreunate următoarele beneficii: Pentru timpul, în care va funcționa în calitate de învățătoriu ordinarin provisoriu, alesul va primi salariu anual de 700 fl. v. a., și 150 fl. v. a., bani de cuartir; trecând în definitiv, acela va primi salariu anual 900 fl. v. a., și 200 fl. v. a., bani de cuartir

și tot la cinci ani de serviciu câte 100 fl., adaus cuincuenal la salariu.

Numărul cuincuenalelor e fixat cu 5. Concursul însoțite de documentele numite mai sus se se prezente subsemnatului comitet până la 1 August n. 1891.

Din ședința comitetului Asociației unii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiu la 20 Iunie, 1891.

G. Barițiu, Dr. Ioan Crișan, președ. secret II.

Nr. 402

[95] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci clasa I și a II-a dela școala elementară ortodocșă română din Sighișoara, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia oficială „Telegraful Român.”

Fie-care post învățătoresc e împreunat cu un salariu anual de 300 fl. v. a., în care se compută și lemnele de foc cu 20 fl. pe lângă cuartir gratuit în edificiul școlii.

Învățătorii aleși pe lângă prestarea iustrucțiunei prescise de „Normativul scolariu” vor avea a ține strana în Duminecile și sărbătorile de preste an în biserică pe lângă cantorele în mod perondător cu învățătoriu clasei a III-a.

Dela concurenți se cere ca până la expirarea concursului să se prezenteze în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea și în cântările bisericesci și a se face cunoscuți poporului.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi învățătoresci au a-și înainta cererile de concurs conform legilor în vigore la oficiul protopres-

biteral subscris până la termenul susmemorat.

Sighișoara, 5 Iunie, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan, adm. protopresb.

Nr. 188.

[91] 3-3

CONCURS.

Pentru anul scolaric 1891/2 sunt a se ocupa 14 stipendii à fl. 50 menite pentru eleve de părinți mai lipsiți de mijloce, care vor fi adăpostite în internatul împreunat cu școala civilă de fete a Asociației unii transilvane.

Pece (10) din aceste stipendii s'au creat din suma de 500 fl. votată Asociației unii transilvane în scopul arătat, de Onorata adunare generală din anul acesta a institutului de credit și economii „Albina” în Sibiu, ér patru (4) din suma de 200 fl., donată Asociației după cum arată concludusul comitetului subsemnat dela 20 Iunie a. c. pt. prot. 89 de dl Dr. Aureliu Maniu, notariu public reg. în Oravița.

Pentru ocuparea acestor stipendii se escrie concurs cu termenul până la 1 August n. 1891.

Cererile au a se înainta „Comitetului Asociației unii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiu”; la acelea sunt a se aclude:

- a) carte de botez în original sau în copiază legalisată;
b) testimoniul scolaric de pe se mestrul II al anului scolaric 1890/1.
c) atestat despre condițiunea și starea materială a părinților.

Sibiu, din ședința comitetului Asociației unii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 20 Iunie, 1891.

G. Barițiu, Dr. I. Crișan, președinte. secretariu II.

Nr. 178

[97] 1-3

CONCURS.

La internatul împreunat ce școala civilă de fete a Asociației unii transilvane e a se ocupa cu 1 Septembrie n. 1891, postrul de guvernantă pe lângă o remunerațiune anuală de 200 fl. v. a., și întraga întreținere (vipt, locuința, încălțat, luminat, spălat).

Doritoarele de a ocupa acest post vor avea mai ales să pórte de grijă de elevele interne în privința ocupațiilor în orele afară de lecțiuni, în sala de studii și conversație, în dormitor și refectoriu, conform instrucțiunilor usitate la internatele mai de frunte, care esistă pentru tinerimea de secul femeesc.

Concursurile instruite de

- a) carte de botez;
b) testimoniul despre studiile pregătitoare;
c) o arătare în scris despre ocupațiunea de până acum;
d) o adeverință că concurenta cunoșce deplin limba română în vorbire și în scriere, precum și limba germană sau cea magiară — să se prezente subsemnatului comitet până la 1 August n. 1891.

Din ședința comitetului Asociației unii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 20 Iunie, 1891.

G. Barițiu, Dr. I. Crișanu, președ. secret. II.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1891.

Table with multiple columns for train routes: Budapesta-Predea, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, Copșa mică-Sibiu, etc. Each column lists stations and train times.

Nota: Numerele cele grase însemnă orele de noapte.